

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Csömöri-út 28. szám (Garai-bazár),
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra ..... 40 (80 fillér) | Félévre ..... 2.40 (4.80 Kor.)
Negyedévre ..... 1.20 (2.40 „ | Egyes szám ..... 20 fillér.

A zsebrák-párt.

Azt hittük, hogy *Turtsányi Pál* ur és társai nem merészkednek a Konzum közgyűlése előtt ki a napvilágra. Ezer és egy nyomós oka volna *Turtsányi Pál* urnak arra, hogy visszahúzódjék a nehezen meghódított alamiznaszövetségi zsiros állásának az odujába és elfeledtesse jóideig a közvéleménnyel, hogy van a világon.

A volt mártir gubójából úgy bujt ki *Turtsányi Pál* ur, mint a világ legfurfangosabb és legtágabb lelkiismeretű üzletembere, aki jól jövedelmezett vértanuságát, jól jövedelmezett elveit és meggyőződéseit és legjobban jövedelmezett annak a néhány ezer kinevezett vasutasnak az egyesülését, amely még nem volt elég erélyes őt lerázni a nyakáról.

Ezenközben azonban becsületesen kiérdemelte és megszerezte a közutálatát mindazoknak, akik vele közelebből érintkeztek. Aligha van ma még a kinevezett vasutasok között is valaki, aki ellen erősebb volna a gyűlölet és megvetés, mint *Turtsányi Pál* ur ellen.

Főleg nagy és jogosult a fölháborodás és harag ellene a Konzum beavatott tagjai között, akik keservesen győződtek meg *Turtsányi Pál* ur jellembeli fogyatékoságairól. — Ezért vált lehetetlenné *Turtsányi Pál* a Konzumban és ezért vártuk és hittük, hogy vaj lévén a fején, nem mer a napvilágra menni.

És minden várakozás ellenére mégis elég szemérmetlen volt *Turtsányi Pál* ur, hogy hasonszőrű társaival együtt pártot szervez a Konzum közgyűlésére, a *zsebrák-pártot* és kézzel-lábbal hadakozik, hogy a karmai közé kerítse a mi nagy szövetkezetünket és a saját önző céljait elégítse ki 14,000 becsületes, dologtevő ember rovására.

A közérdek parancsolja ránk azt a kellemetlen köteleességet, hogy *Turtsányi* urról és társairól lerántuk a lepelt és igazi mivoltukban mutassuk be őket a Konzum összes tagjainak.

*Turtsányi Pál*ról, a főzsebrákról eleget mondtunk már, csak két ténynyel

akarjuk kiegészíteni. Csuszás-mászással kistréberkedte *Turtsányi*, hogy a Konzum jegyzőjévé válaszzák. Nem dolgozott semmit, de azért vigan zsebvágta a havi 100 koronát. Még többet is tett. Amikor az alamiznaszövetség megalakult és kilátása volt ott zsirosabb állásra, előre fölvetett három havi fizetést a Konzumnál, azután elutazott és oda se nézett a Konzumnak. Lemondott a jegyzői állásról, de az előlegbe fölvetett fizetést nem térítette meg máig még sem.

A másik büne a Konzum ellen *Turtsányi* urnak, hogy a vidéken és a fővárosban verseny-konzumokat akart alapítani. Tönkre akarta tenni a mi nagy fogyasztási szövetkezetünket és csak a tagtársak hűségén és józanságán mult, hogy teljesen a tönk szélére nem juttatta az egész intézményt.

A másik oszlopos tagja a zsebrák-pártnak *Somogyi Henrik* ur, a felügyelő-bizottság elnöke. A szervezett vasutasok választották meg a tavalyi közgyűlésen és ő ezt azzal hálálta meg, hogy hitehagyottan az ellenséghez pártolt és *Turtsányi*ékkal együtt fondorkodik a Konzum ellen. Ezzel az urral — a felügyelő-bizottság elnökével! — történt meg az a botrányos eset, hogy egy ülésen, amikor a zsir beszerzését tárgyalták, egy bécsi zsirajánlatot a zsebéből huzott ki és onnan terjesztette az igazgatóság elé. Ez az ur úgy látszik összetéveszti a zsebet a Konzummal és így méltó rá, hogy főzsebrák legyen.

A másik zsebvitéz, az öreg, vénhedt *Sarlay János*, aki a tavalyi közgyűlés előtt dr. *Kiss János*ék legdühösebb védelmezője volt és most *Turtsányi*ék forspontja. Ez az uriember meg a boszniai aszaltszilva ajánlatot hordozta a zsebében és onnan varázsolta elő nyílt ülésen.

Szólnunk kell még az egész zsebrák-párt fondorlatairól. Itt van a nyereség visszatérítés ügye. A mult évi közgyűlés majdnem egyhangulag elfogadta. Valami *Erdős Dezső* nevű ember megfélemberte a törvényszékhez, amely formai okokból megsemmisítette, meghiusítván így 14,000 tag érdekét és akaratát. Tudjátok ki ez

az *Erdős*? Egyik leghűségesebb és legodaadóbb hive a *Turtsányi-féle zsebrák-pártnak*.

Azután itt van a *Kunitzer*-eset. *Kunitzer* nevű tagot kizárták a Konzumból először egy évre, azután örök időkre, mert meg nem engedett módon trafikált Konzum-pénzekkel. Ez a *Kunitzer* egyszerre meleg pártfogókra talált *Turtsányi* és *Somogyi* urakban. Ő közvetítette a szállítóüzletek ajánlatait *Somogyi* urnak és egy százalék rabattot ajánlott föl *Somogyinak* és társainak.

Ments isten, hogy azt állítsuk, hogy *Somogyi*ék elfogadták ezt a províziót. Amit nem tudunk határozottan, azt nem is állítjuk. Csak azt tudjuk, hogy a zsebrák-lovagok hirtelen nagy szerelemre gyuladtak *Kunitzer* ur iránt és erőnek erejével azt akarták keresztül vinni az igazgatóságban, hogy vegyék föl a tagok sorába a kétszer kidobott *Kunitzert*.

Az egyik oldalon a zsebrák-párt áll, amely ezért verődött össze, hogy szennyes eszközökkel elérje azt a szennyes célt, hogy lelegelje a Konzumot.

A másik oldalon a szervezett vasuti munkások becsületes pártja, amelynek az a célja, hogy a többséget megszerezze és módjában legyen keresztülvinni, hogy a fogyasztási szövetkezetünk jó árucikkeket olcsón szállítson a tagoknak és a befolyt nyereség teljesen a tagoké legyen, hogy így a Konzum is segítsen bennünket erősíteni a létért való nehéz küzdelmünkben és enyhítse a 14,000 tag súlyos megélhetését.

A zsebrák-párt a régi korrupciót és piszkot új piszokkal és korrupcióval akarja tetézni, a szervezett munkások pártja tisztességet és tisztaságot akar meghonosítani 14000 tag előnyére a Konzumunkban.

Konzum tagok! Nem nehéz itt választani, hogy melyik párté legyen a győzelem.

Éljen a szervezett vasuti munkások pártja! Le a zsebrák-pártnal!

Hajrá...!

— A Konzumról. —

Eltagadhatlan tény, hogy a vasutasok fogyasztási szövetkezetének működésével évek hosszú sora óta elégedetlenek a tagok és ennek az elégedetlenségnek, mióta csak öntudatra ébredtek, — tehát négy öt esztendő óta — évről-évre hangos szóval adtak kifejezést különösen az évi közgyűléseket megelőző időszakokban.

Sok ideig azonban hiábavalónak bizonyult az elégedetlenség hangos kitörése. Kiss János főfelügyelő állott a szövetkezet élén, Kiss János, a magy. kir. államvasutak nagybefolyású főfelügyelője, ki köztudomás szerint a saját magas személye által gyakorolt szelid nyomástól riadt vissza, csakhogy az elégedetlenkedőket elhallgattassa és a szövetkezetben a maga hatalmát továbbra is biztosítsa. Fenyegetés és presszió ebben az időben nagyon közönséges fegyverek voltak és ha ezek előtt a hangosan zugolódnó meg nem retirált, előmenetelében való akadályozása, vagy áthelyezés volt a legkisebb büntetése.

Amde a tenger áradását mesterséges eszközökkel megakadályozni nem lehet. Az ősi rendszer ellenzéke állandóan növekedett és a harc tetőpontját látszott elérni a tavalyi választások alkalmával, midőn Kiss János és gárdájának nagyobbik része teljesen ki lőn szorítva a szövetkezetből.

Ebben az esztendőben választottak be a szövetkezet igazgatóságába első ízben az öntudatos vasuti munkásság megbízottjai.

Mig azonban idáig eljutottunk, sok és nehéz küzdelmen mentünk keresztül.

A régi rendszer hívei makacsul védtek végváraikat, a támadók pedig ellenállhatlan tömegekbe sorakozva, kiszámított taktikával hadakozva vitték a diadal zászlaját előbbre-előbbre.

A kapacitálás, a fortély fegyverei egyforma erővel látszólag küzdeni. Gyűlés gyűlést ért, megmozdult a sajtó. A fővárosi tagok belevonták küzdelmükbe a vidékieket, a vidékiek hathatósan támogatták a fővárosiakat és a tavalyi döntő ütközetben maguk is tömegesen vettek részt.

De ádáz volt bár a küzdelem, hevesen folyt bár a korteskedés, a harci fegyverek mindezekig tisztességesek voltak.

Első alkalommal az idén használtatnak tisztességtelen fegyverek, de csak az egyik fél részéről, és ez a fél — nem mi vagyunk.

Ez e fél a szövetkezeti tagok egy elenyésző töredéke, kik a Turcsányi Pál kétes becsü zászlaja köré csoportosulva azon erőlködnek, hogy a vasuti munkásságot, a szövetkezet fentartó elemeit és az általuk választott vezető embereket a küzdőtérrel le-szorítsák, szaporodásukat lehetetlenné tegyék és a már ismert receptszerint saját magukat tuszkolják a vasutasokra.

És ezenközben harci eszközül a legnemtelenebb fegyvereket használják — lapocskájukban: a Vasutasok Lapjában.

Nem terjeszkedünk ki jelen alkalommal e lap keletkezésének és véres száju kuruc újságból szájkosaras kuvasz-orgánummá való átvedlésének történetére. Nem emlékezünk meg bővebben arról, miképp tervezték e lap megalapítói vele a világot meghódítani s miért állottak el attól a tervtől, hogy a lapnak ezt a nagyképűsködő címet adják: *Turcsányi Pál lapja*. Nem fejtegetjük a jelen alkalommal, mily ígéretek ellenében kapták meg szolgálatba való visszahelyezésük alkalmával a türelmi-bárcát arra, hogy a lapocskát továbbra is szerkeszthessék. Ma mindezekkel nem foglalkozunk, de feledékenységbe menni nem engedjük.

Ma csak azokat a piszkolódásokat akarjuk kellő értékükre leszállítani, melyeket a lap legutóbbi számaiban, de különösen a lap március 28 iki számában a vasutas közönség félrevezetése céljából nyilvánosságra hoztak.

Néhány névtelen irodalmár (valószínűleg Breuer Ferenc főmunkatárs, Somogyi Henrik és Dömötör Vilmos), továbbá névszerint megnevezve Turcsányi Pál és Szemere Lipót szerkesztette meg a kérdéses lapszámot, hazugságot ontva és kloaka-büzt eregetve a türelmes, de pirulni nem tudó papirosra.

És tüvöltve rohanna a kopók.

Hajrá! . . .

Nem kell kimélni senkit, aki él Becsületét kell legázolni annak, aki ellentállni merészel, a tisztességes multtal szerzett nimbuszt feketére kell meszelní, gazembernek kell mondani a becsületest, vádakat kell kovácsolni, ha aialtalanokat is és a fegyvereket egyáltalán nem kell válogatni!

Ez a harci jelszó.

És sajtóságos! Azok kiabálnak legjobban, akiknek, vaj lévén a fejükön, éppenséggel nem tanácsos a napra menni.

De hát rájuk nézve ez a harc az élet-halál harca.

Az országos szövetség megalakulása idején nagyon sokat ígértek. Tisztsegeket, állá-

sokat, jövedelmes sinekurákat. S ezeket az ígéreket beváltani nem lehet, mert sok az eszkimó és kevés a foka. A fókák kenyérért kiabálnak. A jégkunyhók összedüléssel fenyegetnek. Áradattá növekedett a veszély és az önmagukat vezérré proklamált hősök bukóban vannak.

Ki kell tehát sajátítani a fogyasztó szövetkezetet. Ott még akad néhány egymás között felosztható állás. *Sarlaynak* az elnökség, *Kunitsernek* a gondnokság, *Somogyinak* az ellenőrség, *Szemerének* az árubeszerzés, *Breuer Ferencnek*, vagy *Sümege Imrének* a jegyzőség, a többinek pedig a provízió. De sietni kell, mert az atyafiak éheznek és lázonganak.

Hajrá . . . !

Turcsányi azt mondja cikke végén, hogy: folytatjuk. Ami azt jelenti, hogy folytatja a gyalázkodást, a hazudozást, a szennyontást. Nohát, csak folytassa. A mi hitünk, hogy reá nézve ez a folytatás lesz a vég, reánk nézve pedig a teljes diadal, mert most már mi is kiméletlenek leszünk, a mi jelszavunk is az lesz, hogy: hajrá . . . !

*

A c'kkek alaptalan rágalomokkal és vádakkal vannak tele és élük általában a munkások, de különösen *Margulit* Kálmán, a szövetkezet jelenlegi árubeszerzője ellen irányul.

Utóbbiról azt állítják, hogy annak idején sikerült neki a munkásokat «fanatizálni» és a szövetkezet «oszlopos tagjai»: dr. Kiss János és Markössy ellen izgatni. (Ahá! tehát ezeket sirják vissza kinjokban a jómadarak!) A munkásokról meg azt, hogy a szakma teljes ismeretének hijjával vannak, s nem termettek rá arra, amire vállalkoztak. Ezt a siralmat — bár névtelen a cikk, de a sorokból világosan kivehető — Dömötör Vilmos zengi el, a vasuti és hajózási kiubból annak idején csuful megszalasztott vitéz. Neki tehát jó volt dr. Kiss János és Markössy, de ezek hijján önmagát tartja annak a csalhatlan férfinak, aki a szövetkezetet virágzásra juttatja. Ha cikkét a frázisokból kivetkőztetjük, meztelenül maradnak a következő állításai:

1. Azt a kérelmét, hogy 15 fogyasztási cikk statisztikai adata vele közöltessék, az igazgatóság megtagadta, amival bajokat akar takargatni. — Ez az állítás goromba hazugság, mert kérdéses adatokat az igazgatóság,

A „Magyar Vasutas“ tárcája.

Az életmentő

Irta: Woods Henry.

A minap Chicagóból New-Yorkba utaztam. Kora reggel kijövök a hálókupéból s látom, hogy a vonat nyílt pályán áll. A kalauz azt mondta, hogy már másfél órája állunk itt. Az igazak álmát aludtam, nem tudtam semmiről. Most gyorsan felöltözködtem, kitekindek és látom, hogy a vonat egy kis falu közelében van. Megreggeliztem s aztán az enyhe tavaszi levegőben a vonat mellett sétálgattam.

A vonatvezető türelmesen várta az indulás jelét. Mindig érdeklődtem lokomotivok iránt. Beszédbe elegyedtem a gépészszel, szivart kínáltam neki, mire közlékenyebb lett és magához hitt. Körülbelül 40 éves, jóképű, kedélyes ember volt. Elmagyarázta a gép-szerkezetek rendeltetését, összefüggését. Megnéztem mindent jól, eközben a falon aranykeretet pillantottam meg, melyben mintha tücsök lett volna.

— Mi ez? Diszités? — kérdeztem. A gépész mosolygott.

— Az is, de főképp emlék. Ez a tücsök nekem és még kétszázötven embernek életét mentette meg.

— Ez a kis bogár? Hogy lehetett az?

— Ráérünk, elbeszélhetem.

Kényelmesen elhelyezkedtem s figyelmesen hallgattam az elbeszélést.

— Nemrég, vagy egy évvel ezelőtt történt. Ugyanezt a vonatot vezettem, ugyanezzel a lokomotívval. Jim volt a fűtő, aki most is itt van a vonaton. Nézze, ott áll a távirad-hivatalnál. Jó fiu, de nagyon babonás. Szellemekre, álmokra, sejtelmekre esküszik. Ezelőtt kinevettem, mióta a fekete asszonyt láttuk, nem teszem.

Egyszer éjjel egy óraker indultunk el, hat óraker S. állomáson kellett volna megérkez-nünk. Nagyon viharos éjszaka volt, szélvész dühöngött, s szakadt az eső. Bódénk ablakához egész zuhatagok csapódtak.

— Nehéz utunk lesz, — mondá Jim. — Bár már vége volna.

— Mi aggaszt úgy, öreg gyerek? — kér-dem tőle.

— Nem tudom. Vigyázz, vaiami baj fog ma esni.

— Ostobaság. Megáztál s félsz a széltől.

Az igazat megvallva, egy kicsit magam is szeptegtem, csak rösteltem a fűtő előtt. Vonatunkat összeállítottuk. Legnagyobb részt hálókupékból állt s engem éppen nem nyugtatott meg az a gondolat, hogy sok száz ember élete van rám bízva. Elindultunk, neki viharok és éjszakának, át keresztvezéseken, mig mennydörgésszerű robajjal a hidon ke-

resztül a hegyek közé nem jutottunk, melyeknek szunnyadó visszhangját a lokomotív éles fűtyszava felébresztette. Itt meghuztam a szelepet s lassu, egyenletes menetben haladtunk tovább. A kipróbált jó lokomotív ötven mértföldet tett meg óránként.

Az első viziállomáson még egyszer megvizsgáltam mindent. Jim a lámpák után nézett. Minden rendben volt, tovább robogtunk. Jim erősen fűtött, szinte elröpültünk a szendergő helységek mellett. Egyszerre közvetlen magam előtt olyat pillantottam meg, hogy szinte meghűlt bennem a vér. Egy asszony óriási alakja, fekete köpenyben, karját kísértetiesen lóbálta. Szinte rámeredtem, ő még egy utolsót int és eltűnik. Rémületemben a fékhez sem mertem nyulni. Jim éppen a tűznél volt elfoglalva. Mikor aztán föltekintett, csodálkozva kiáltott fel:

— Mi az? Tán kísértetet lát?

Nem tudtam neki nyomban felelni. Izgatott voltam még. Egy szakadó folyamon átvezető hidhoz közeledtünk. Még nyugtalanabb lettem. Alig egy mértföldnyire voltunk már csak a víztől. Ekkor Jim iszonyuan fölkiált és reszkető kézzel egy irányba mutat. Oda-nézek, megremegtem, a fekete asszony megint ott volt a sineken, ezuttal a vonat lámpáitól megvilágítva. Majd mozdulatlanul állt, majd táncolt, de egyre intett . . . vissza.

— Az isten szerelméért, — könyörgött Jim, — ne menjünk a hidon át.

semmiféle takargatni valója nem lévén, minden ellentmondás nélkül kiszolgáltatta, bár meg van róla győződve, hogy e nemes vitéz a száraz statisztikai adatokból is nemtelen fegyvereket fog kovácsolni.

2. Hogy Margulit abba az optimisztikus képzelgésbe ringatta nagy garral a tagokat, hogy a visszatérítési rendszer révén kiadásainak majd egy negyed része vissza fog térülni. — Ez az állítás is szemenszedett hazugság, mert Margulit múlt évi fejtegetéseiben csak általánosságban mutatott rá a visszatérítési rendszer előnyeire és azt bizonyította, hogy a szövetkezeteknél ez az eljárás egyik módja annak, hogy a tagok életfentartásához szükséges cikkek olcsóbbá tessenek, de soha arról, hogy számszerűleg mily összegek fognak visszatéríteni, — nem lévén próféta — sem nem irt, sem nem beszélt.

3. Hogy a szövetkezet tavaly rekonstruált igazgatósága a tejet 2 fillérrel tágitotta. — Ez, sajnos, igaz. De azt kérdezzük öntől drágalátos Dömötör Vilmos, hogy a múlt évi rossz gazdasági viszonyok között hol látott ön ennél olcsóbb tejet és nem 6 fillérrel olcsóbb-e a tej ma is, mint például a Központi tejszövetkezeté?

Dömötör Vilike többi állítása frázis és szószátyárkodás. Nem érdemes vele foglalkozni.

S mit beszél a megkrétázott csőrü vén kotlós: Szemere Lipót, kinek az orrára azért tették Turcsányiék a krétavonást, hogy annál tovább ne láthasson?!

Kodácsol, kodácsol az öreg. Ő már így született. És hazudik, mintha könyvből olvasná.

Azzal vádolja meg a munkás igazgatósági tagokat, hogy kiküldetéseket erőszakolnak ki 10 koronás napidíjjal és 4 koronás fuvar költségekkel, a kiküldetés tartamára pedig beteget jelentenek, holott mindenki tudja és minden becsületesen gondolkodó ember be is vallja, hogy ha imitt-amott munkásigazgató ki is küldetett valahová, ezzel az illetőket az igazgatóság önként és erőszakolás nélkül bizta meg az ügy érdekében. Ellenben azt nem mindenki tudja, hát elmondjuk, hogy Szemere hónapokkal ezelőtt büszkén vágta ki: neki a 8 koronás jelenléti díj nem kell! Utóbb azonban — a napokban — még is csak kikönyörögte. Szüksége volt rá: perköltséget fizetni az ellene indított rágalmazási perben. Az öregnek az

egész cikkéből az irigység ri ki. Irigyli a munkások és végrehajtó-kizottsági tagok jelenléti és tiszteletdíját. Irigyli, hogy másokra is süt a nap, másoknak is virít a virág. Miért csak amazoknak s miért nem neki is? Neki, aki 22 év óta szórja a fürmedvényeit a szövetkezet ellen és semmit, de semmit elérni nem tudott. No, ne féljen öreg. Majd a Turcsányi regime alatt lesz szőlo is, meg lágy kenyér is és teljesül az a titkos, csak némely emberrel közölt óhajta, hogy fiát bejuttathatja a szövetkezetbe dijnoknak, mint bejuttatta Somogyi Henrik az övét a szövetségbe.

Egyébként pedig csak kukorékoljon öreg! Kukorékoljon addig, amíg a Turcsányiék napja megvirrad.

És megszólalt a világ «leghivatottab» erkölcsprédikátora, Turcsányi Pál is.

Azzal kezdi és folytatja másfél hasábon keresztül, hogy mocskolja a munkásokat meg a Magyar Vasutas szerkesztőjét: Farkas Izot és elnevezi a vasuti munkásság szervezetének vezetőit közkereseti társaságnak. E mellett veri a mellét, hogy majd ő fogja felvilágosítani a munkásságot, hogy verje vissza a «betolakodott sáskasereg» oda, ahonnan jött, a semmiségbe. A lapnak egy másik cikkében pedig azt meri állítani, hogy nála munkásküldöttség járt, mely a munkásvezetőség pressziója ellen tőle kért védelmet.

Ugyan, ugyan Turcsányi! Kivel akarja elhitetni, hogy önnel tisztességes munkásember, pláne munkásküldöttség szóba áll? S kivel akarja elhitetni különösen azt, hogy önnel bár a legcsekélyebb befolyása van a munkásságra? Hagyja békében a munkásságot, hagyja őket haladni az ő igaz útjukon és ne fenyegetődzék. A semmiségbe pedig, oda, ahonnan a tenger habja kivette, ön vonuljon vissza, addig, amíg nem késő. Ha a kinevezettek rövidlátása folytán sikerült önnel a kinevezettek országos szövetségében vezérszerepet és dusfizetésű állást kivívnia, köszönje meg, becsülje meg és huzzza be a farkát. Örüljön, hogy él De a munkásoknak hagyjon békét és magára vessen, ha ebből baj lesz.

Nem foglalkoznánk tovább Turcsányival, de mert cikke a nyilvánosságnak és a szövetkezeti tagoknak félrevezetésére van szánva, két hazug állítására reflektálnunk kell

Egyik az, hogy ha a tagok a maguk ér-

dekeinek tudatára nem ébrednek, a szövetkezet likvidálni lesz kénytelen,

No, már ez igazán aljas kortesfogás.

Hiszen az 1905. évi nyereség- és veszteségszámla meg a vagyonskimutatás, amit Turcsányi is aláírt, világosan bizonyítja, hogy a szövetkezet anyagi helyzete teljesen rendben van és a legrigorózusabb kritikát is kiállja! Hát nem tudja Turcsányi, hogy a múlt év május hónapja óta mintegy 150,000 korona ugynevezett nagytőke kivonult a szövetkezetből és fizetőképessége ennek dacára egy percig sem szünetelt, hogy ezt a megrázkódtatást játszi könnyedséggel állta ki és hogy árucikkeit ma is készpénzzel fizeti, csak úgy, mint ennek előtte?

Mire alapítja hát hazug állítását? Talán ellenségeink (az ön jóbarátai) által a napilapok felültetésével kolportált arra a másik hazug állításra, hogy a raktári készlet értékén felül lett megállapítva? Hiszen nagyon jól tudja ön azt is, hogy ez az értékelés több igazgatósági tag és a felügyelő-bizottság (Somogyi Henrik) közbenjöttével történt, hogy a legtöbb cikk értékén alul lett felvéve és hogy minden egyes árucikk akár melyik percben eladható azon az áron, melyen értékelték!

Hol veszi tehát ön a tagok megtévesztésére tett azt az állítását, hogy a szövetkezet likvidálni lesz kénytelen?

Igen, bizonyos, hogy likvidálni fog a szövetkezet, de csak akkor, ha majd az ön markába kerül!

A nagy mártir zokon veszi, hogy — amint írja — a mi vezérünk a fogházban mártírkodik. Ugy látszik a vezér fogalom az ő agyukban nagyon meggyökeresedett, de szerintünk csak a birkáknak s a zsirondista hívőknek van szükségük vezérüire. Nekünk azonban nem volt s nem lesz, mi magunk szoktuk ügyeinket vezetni és fölöttük dönteni. Az azonban tény, hogy Farkas munkástársunk államkosztón él addig, amíg Turcsányi, a fővezér a hitelezői által kegyelemből átengedett garasait fogyasztja, hiszen a hitelezőinek is van annyi belátásuk, hogy valamit kell neki átengedni, hogy élve maradjon. Sőt a hitelezők közös megegyezéssel be is biztosították tűz-, víz-, jégkár és baleset ellen.

Cikkének legérdekesebb része az itt következő pár sor!

A „Vasutasok Lapjának ötnegyed fennállása eléggé bizonyította hogy öntudatos és kiméletlen egyenességével a piszkos és mocskos eszközöket nem tartotta összeegyeztethetőnek. Ennek legfényesebb bizonyítéka az, hogy addig megjelent lappéldányaiból egyetlen hazugságot sem képes rábizonyítani senki. És kérjük, hogy tulozunk-e akkor, amikor azt állítjuk, hogy a «Magyar Vasutas»-nak nincs egyetlen egy száma sem, mely a hazugságtól ne hemzsegne?»

Hát má' valóban olyan rosszul áll az önök szénája, hogy lapjuk minden sorában kell az önök, illetve a Grósz ur lapjának a reklámot csinálni?

Azok az igazságok, amelyeket mi lapunkban szelőztettünk, olyan súlyos és annyira megtörtént dolgok, hogy ezeket kell ilyen letagadással hazugágnak feltüntetni. Vagy talán önök maguk sem tudják elhinni önmagukról ezeket az — ismételjük — megtörtént dolgokat?

Azt mi tudjuk, hogy az önök, illetve a Grósz ur lapja az eltusso'ásnak valóságos iskolája. De hát ez természetes dolog. Hisz nem azért kérte ki Ön és Breuer-Barabás a máv. igazgatóságától az önök újságírásához szükséges egészségügyi lapot, hogy a «Vasutasok Lapja»-tól még azt is el lehessen várni, hogy szigorú igazságot is írjon s a vasutasok érdekét szolgálja! Nem ezért lettek önök «igazolványal» ellátott felelős szerkesztő és főmunkatárs. Önöknek először lapra volt szükségük, amit idővel pénzzé is lehet tenni. Ezért lett személtap a lapjuk, ezért hazudik minden számában a lapjuk,

A félelem szinte megdermesztett. Minden erőmből fékeztem. Hogy miért, magam sem tudom. Mikor megálltunk, zugott a víz előtünk. Leszálltam a bódéból, a vonat vezetője elébem jött.

— Mi történt? — kérdé boszusan. Röstelkedtem. Asszony se közel, se távol, a szakadó esőben öt lépésnyire nem lehetett látni.

— Jelenést láttunk — dadogtam. — Nem tudom, mi volt, nagy fekete női alak, amely egyre visszaintett bennünket.

A hivatalnok a fejét csóválta.

— Megbolondult? Sajnálom önt, de hisz a hid itt van, gyerünk, nézzük meg.

Alig megyünk husz méternyire, megrémülve állunk meg. Fekete örvény tángott előtünk, melyből a habok zugása hallatszott fel. A nagy esőzésektől a folyó nagyon megdagadt, az ár elsodorta a hidat, csak néhány hasadt fagerenda és meggörbült vasdarab maradt a pilléreken. Távol künn a homályban pedig táncolt a kísérteties asszonyalak a levegőben, amint a lokomotívlámpa fénye ráesett. Mintegy eszeveszett örömben lóbálta karjait. A vonat vezetője előbb reá bámult, aztán rám.

— Ezért állította meg a vonatot?

— Ezért.

— Akkor több mint véletlen szerencse mentett meg ma bennünket.

Szóltanul haladtunk vissza. Utasok jöttek elébünk s kérdezték, miért állt meg a vonat. Egy körülbelül tizennyolc éves chicagói is volt közük, aki okosabb volt mindnyájunknál. Végighallgatta az elbeszélést, aztán a lokomotív lámpájához fordult és behatóan vizsgálta. Figyelemmel kísértém, egyszerre csak sötét foltot látok az üvegen.

— Itt az ön fekete asszonya! — kiáltotta.

Ott volt — ez a tücsök, az üveg belső oldalán. Mikor ujjammal megkopogtattam, felrebbent.

Ez az egész történet. A tücsök, amint föl-alá ugrált, támasztotta a fekete képet, melyet mi asszonynak néztünk. S amint hasztalan erőlködött, hogy kiszabaduljon, szárnyát egyre mozgatta s mi kiterjesztett karokat láttunk. Felizgatott képzelődésem persze meg is nagyobbította a képet s óriási asszony volt előttem. Hogy szegény tücsök, hogy került a lámpába, nem tudtuk meg, tán mikor a vízi állomáson álltunk s Jim a lámpákat vizsgálta. Az kétségtelen, hogy mint fekete asszony életünket mentette meg. Ezért rá máztam be és akasztottam ide. Hadd emlékeztessen mindig az eseményre, melyet ön tán véletlennek fog mondani, én a gondviselés intézkedését látom benne, ha ugyan — van gondviselés.

ezért igaz az ellenkezője a fenti kiszólásnak is.

Cikkében ezek után a következők állnak:

«Most sem reagáltunk volna e sajtóbrávo kirohanásaira, ha csak éppen magunkról volna szó. Látjuk azonban a veszedelmet, amely abban rejlik, ha tavalyi semlegességünket az idén is fentartjuk, a Konzum teljesen ezeknek az embereknek kezei közé kerül.»

Szegény «reformpárt». Veszedelmet lát a konzumnál s bejelenti, hogy az idén nem lesz semleges.

Bizony az elég veszedelem, hogy a Turtsányi párt még tovább is benn ülhet az igazgatóságban s továbbra is hordhatják az aszalt szilvát meg az osztrák zsírt a zsebükben, s kofa módra iparkodhatnak a szövetkezetekre vacskákat rátukmálni. (Persze, ezért ők egy krajcár províziót sem kapnak...)

Ami a tavalyi semlegességet illeti, hát ők tavaly sem voltak semlegesek, hanem tehetetlenek s tehetetlenségükben valóságos «farkcsóválászi fogcsikorintnok» módjára nyalták Kiss Jánost és társait, pedig mint «reformpárt»-i ellenzék választatták be magukat a kis «semleges»ek. De hát az idők mulnak, az elvek változnak.

Turtsányi, ak't úgy látszik társai gyomrának állapota közéről érdekel, azt is kiírja, hogy a múlt hó 16-iki konzum-gazgatósági ülésen az öreg Sarlai rosszul lett, el kellett mennie a cikkírónak és Somogyinak pedig meg kellett szöknie, mert az igazgatósági ülések csak személycskedésekkel telnek el.

Az utóbbi kijelentése — bámulatos, de ez egyszer igaz. Kár, hogy Ön, aki az igazságnak s a boros kancsónak diszöre, megmondhatta volna azt is, hogy aki ezeket a hosszú, személyes vitákat provokálja, az Szemere, akit orránál fogva éppen Ön vezet, akit jóelőre kineveztek jövődöbéli árubeszerzőnek. Hogy Sarlai rosszul lett, mi talán elhiszszük, bár azt beszéljük, hogy csak egy családi fröcscsre szaladt ki. Turtsányi, aki nyomába szagolt, talán jobban tudja, mint mi. Hogy Önnek és Somogyinak is meg kellett szöknie, ez csodálatos, hisz még volt annyi idejük s lélekjelenlétük, hogy a *kijáró 8 koronát felvegyék és zsebvágják!* S rá egy félórával, már a vigalmi-bizottság ülésén voltak, mert az önök felfogása szerint sokkal fontosabb, hogy a bál sikerüljön, mint az 1400 konzumtag érdeke. Az alapszabályok — sajnos — nem írják azt elő, hogy a 8 koronát csak az ülés végén lehet felvenni s így önök felvették ezt előbb és így mentek csak a vigalmi-bizottság ülésére.

Említést tesz cikkében a multkori kávébeszerzésről is s a nagyképűsködés megszokott ostobaságával iparkodik meggyőzni olvasóit a Konzumnál levő visszaélések valódiságáról s igazságáról.

Bizonyítéknak kivágja, hogy a santos-kávé beszerzésénél — amely különben börzecikk — Mauthner és Wilczek ajánlatát, amely 53 és fél koronáról szólt, elvetették, s helyébe a trieszti Torsch-cégtől szerezték be a kávé nem 53 és fél koronáért vagy olcsóbban, de éppen megegyezően annyiért, vagyis 107 koronáért.

Ekkora hazugság már igazán sok. Csak nem gondolja, hogy akad bolond, aki elhiszi, hogy ha vannak is az ajánlatoknál eltérések, az egyik kereskedő éppen *fele árban* adja a kávéját egy és ugyanazon időben! Ezt még talán ön sem hiszi, pedig elég korlátolt észjárású ember! Egyébként ön, akinek uszályhordozói s érdekfelei egész napokat szaladgálnak ajánlatokért a kereskedők-höz, mert nagyon a szívükön viselik, hogy minő bécsi zsírt, vagy boszniai aszaltszilvát szerezzen be a Konzum, legalább magyarázta volna meg magának velük, hogy a kávé ajánlatot az egyik kereskedő 100 klgr.-ként, a másik 50 klgr.-ként szokta tenni, s ha az ajánlat 107, a másik félannyi, koronáról szól, akkor az utóbbi csak 50 klgr.-os ajánlat lehet.

Ezzel az ostobasággal ön levezsgőzött arról, hogy a szövetkezet érdekében teherességével milyen üdvös munkát tud végezni. Bebizonyította, hogy tudása egyáltalán nem ér fel azzal a joggal, hogy jegyzői tiszteletdíját három hónapra előre felvegye s az előre felvett összegből 50 koronával még ma is adós maradjon.

De vallja be, önnök nem is a konzum érdekei fájnak, Turcsányi ur, hanem az, hogy mi nem engedjük visszahozni a régi jó időket, amikor még a tétényi borpince «vizsgálására» kijártak s a borokat vizsgálták.

Hej, az a tétényi pince! Be sok szép emlék köti is ehhez önöket! Mikor még egy-egy ilyen «vizsgálás» alkalmával az országút mérföldjelző kövei közül kidőlték azok, amelyeket a reformpárti konzum-igazgatósági tagok tengeri betegségük végigszenvedésére maguknak támaszul kiszemeltek. Szébb idők is voltak azok, ugy-e Turtsányi ur? Akkor még szabad volt a vásár, de ma már nem érdemes a munkás igazgatósági tagokkal oda kimenni, mert az ember tisztességesen be sem rughat. Oh, mi elhiszszük, hogy van oka elkéseredni s szeretné visszaidézni az elmúlt éveket. Mi el tudjuk képzelni, mily gyönyörű illuziókban ringatja magát, amikor arra gondol, hogy az ideai közgyűlés után ismét szabad lesz a vásár...

Nagyon szép cikket írt Turtsányi ur. Oly gyönyörű, hogy szinte kár volt vele foglalkoznom. Ön azonban oly hálátlan, hogy az embernek még azt a gyönyörűséget sem adja meg, hogy önnel vagy cikkével tisztességesen foglalkozhassék. Az igazat megvallva, egy kissé resteljük, hogy a Konzum közgyűlésen ilyen ellenséggel állunk szembe, de mi félretesszük a harcot, küzdeni fogunk az eszme és az igazság fegyverével az önérdék-hajhászok, a kalmárok ellen.

S a közgyűlés után pedig majd elmondhatja Turtsányi ur, a Konzum-Napoleon: Oh, Waterloo, Waterloo!

Még csak gróf Batthyányi Tivadar urhoz, a magyar szent korona vasutas szövetségeinek elnökéhez lenne néhány szavunk.

A gróf ur nagyon jól tudja, hogy a kereskedelemügyi miniszter mintegy két hét előtt leiratilag értesítette a szövetséget, hogy a kerületenkint felállítandó önálló fogyasztási szövetkezetek intézményét *nem helyesli*; azt óhajtja, hogy amennyiben ily jóléti intézmények létesítése szükséges, ez a már évtizedek óta működő anyaszövetkezettel egyetértőleg történjék; amennyiben pedig ily önálló szövetkezetek még is felállíthatnának, azoktól *a hivatalból való levonás kedvezményét meg fogja tagadni*.

Ismételjük, a gróf urnak ezt tudnia kell. Miképpen türheti el hát mégis, hogy némely kerületben, mint Szombathelyen is, a külön szövetkezet felállítása érdekében még ma is a szövetség nevében és védnöksége alatt gyűléseznek, az anyaszövetkezet ellen pedig lelketlenül izgatnak?!

Volna még egy más szavunk is ö méltóságához. Az, hogy nem feledkezett-e meg arról a nyilatkozatáról, amit elnökké való megválasztása napján Turcsányi Pálra és Breuer Ferencre vonatkozólag tett? Hiszszük, hogy nem. Erre nézve tehát még várunk, de csak azért, hogy adandó alkalommal nyit kérdéssel lépünk ö méltósága elé.

SZEMLE.

Lakásnyomoruságunk.

Valami német professzor rendkívül érdekes statisztikát állított össze annak bebizonyítására, hogy a lakás fekvése és lakóinak életkora között mily szoros összefüggés van. Lássuk csak!

Szerinte Berlinben 1000 lakos közül elhalt:

	1875/6. évben	1880/1-ben	1885/6-ban	1890/1-ben
Pinceszobákban	35.6%	23.6%	21.1%	21.3%
Földszint »	29.4 »	21.8 »	20.4 »	20.7 »
I. emelet »	28.6 »	20.6 »	18.4 »	20.1 »
II. » »	29.2 »	22.3 »	18.8 »	21.4 »
III. » »	32.9 »	22.6 »	19.9 »	20.3 »
IV. » »	36.5 »	25.8 »	21.4 »	22.8 »

No itt már csakugyan a számok beszélnek és azt mondják, hogy legjobb azoknak a boldog halandóknak, akik az első emeleten meg a földszinten lakhatnak és legkomiszabb az állapot azoknak, akik pinceszobákba, vagy a negyedik emeletre szorulnak. Ezek jobban pusztulnak. A tudós professzor a halálozás arányát a lakásviszonyok szerint méri. Mi elhiszszük, hogy igazsága van, de hozzátéhetjük azt is, hogy a halandóság eme arányához általában a megélhetési viszonyok is hozzájárulnak. Mert aki pince-lakásba szorul, aki a negyedik emeletre padlás szobákba menekül, bizony az nem azért teszi, hogy kedve szottyant pincében vagy padláson lakni, hanem azért, mert oly nyomoruságos jövedelme van, amiből nem telik sem első emeleti, sem földszintes lakosztályokra és ebből az is következik, hogy az ilyen embernek a táplálkozása is rosszabb, mint azoknak, akik kedvezőbb lakásviszonyok között élhetnek. Az ilyen embereket a nyavalyákon kívül tizedeli a foglalkozásukkal járó halálos veszedelem is.

Mondani sem kell, hogy az egészségtelen lakásokban nyomorgó emberek egytől-egyig a munkások köréből kerülnek ki. Ezek azok a szegény páriák, akiket nyavalya és egyéb szerencsétlenség kövér számokkal kitüntetett arányban szállít a föld alá.

Az is igaz, hogy a szegény emberek lakása sokkal zsufoltabb, mint a jómóduaké. Albélt, ágyrajártó kénytelen fogadni, hogy a lakbért megteremtse, mert a keresetéből ilyesmire nem telik. A lakbér-uzsora felszította a lakások árát és egyuttal megteremtette azt a statisztikát, amit a német professzor bemutat.

Azt hiszszük, hogy nálunk még szomorubb képet mutatna ez a statisztika. A vasuti alkalmazottnak — hogy példát említsünk — mentül kisebb a fizetése, annál nyomoruságosabb a lakbéré, annál egészségtelenebb a lakása. A ki nem nevezettnek pedig egyáltalában nincsen lakbérök. De ugyan ki törődik ezzel? Azok, akik életüket, testi épségüket kockáztatják egy milliókat jövedelmező vállalat szolgáltatásában, leginkább a legegésztelenebb fekvésű lakásokban nyomorognak. Ki néz utána, hogy ez az állapot mily arányban pusztítja őket az élők sorából? Senki!

Pedig az állam milyen atyailag gondoskodik lakás tekintetében a rablógylkosokról és sikkasztókról. Még 1880-ban kelt igazságügyminiszteri utasítás rendelkezik arról, hogy a fogházak egyes helyiségei hogyan épüljenek és minden fogolyra legalább 20 köbméter levegő jusson. Ez helyes, ez humanus cselekedet, de hát a saját üzleteinek rabszolgáival nem gyakorolhatna-e az állam bizonyos humanitást, mikor a lakberek megszállásáról, a munkások megélhetési módzatainak a biztosításáról gondoskodik.

Azt mondják, hogy a lakminimumot csak az olyan lakás ütné meg, ahol egy családra két szoba és egy konyha esik. Ugyan mikor érzük el mi ezt a minimumot? Nem ártana, ha a vasut munkásainak lakás viszonyairól készített halandósági statisztikával próbálnánk megindítani az illetékes körök szívét.

Mert az a statisztika igazán megindító volna!

Ha nem lesz szén...

Nem kell hozzá regényírói fantázia, mely a föld kihülésével, a nap megfagyásával és egyéb messzemenő dolgokkal hozakodik elő; nem kell hozzá tudós geologusoknak a számítása, mely megmondja, hogy hányadik ezredév hányadik hónapjában égetik el az

utolsó lapát szemet, ennek a rettenetes állapotnak a bekövetkezését ilyesmik segítségével nélkül is megjósolhatjuk. Csak annyi kell hozzá, hogy a bányamunkások kibujjanak a föld alól, letegyék a szerszámot és összetett kezekkel nézzék, hogy mi következik azután, ha a bányatulajdonosok nyomorúságos éhbéréiért nem kockáztatják az életüket, nem bujnak bele a courriéresi pokol torkába.

Es ez most nagyon könnyen megtörténhetik. New-Yorkból jött a hír, hogy az amerikai bánya-munkások sztrájkja kitört és lavinamódra terjed. Csak a pennsylvániai, illinois és indiánai kerületekben több mint félmillióra rug a sztrájkolók száma. A munkások szervezete nagyon erős és több mint harmincnyolc millió koronával rendelkezik. A bányatulajdonosok szimatja megérezte a sztrájkot és óriási szénkészletet halmozott fel — 40 millió onnáról beszélnek — amit első sorban a vasutak rendelkezésére bocsátanak.

Es miről van szó a tőkének és a munkásnak eme harcában? Arról, hogy a tőke adja meg a munkásoknak azt a hatodfél percentet, amit pár évvel azelőtt lehuzott. A tőke nem akarja megadni. A félmillió sztrájkoló naponként szaporodik. A tröszt elbizta magát és bizik a szénkészletében, a munkások kiéheztesztésében. A jelek úgy mutatják, hogy csalódnai fog.

Az sem lehetetlen, hogy az óriási sztrájk hullámai átcsapnak Európába. A francia, belga, holland, német bányászok mozognak. Az sem lehetetlen, hogy a világ összes bányászai egyesülnek és a világ összes bányáiban szünetel a munka. Mit jelent ez? Azt, hogy elfogy a szén.

Ez pedig furcsa komédia lesz. A tröszt urai nem bujnak a föld alá csákányozni, robbantani, huzni, vonni, mert az ördög tudja, hogy melyik pillanatban szakad az ember nyakába a bányászors. Egy kis bányalég-robbanás, egy kis tárnaszakadás, egy kis tűz, egy kis víz, egy kis Courrieres. Az süsse meg a technika összes vívmányait, aki kitalálta, de ők becses egészségüket nem kockáztatják, ha mindjárt a bányászorsból csak a nátha vagy egy körömléítés érné is őket.

Megállnának a vasutak. Nem volna tűz, gőz, gáz, gép, pósta, ujság, könyv, tudomány, irodalom, művészet, fény, meleg. Millió és millió tonna szén aludhatná az igazak álmát a föld gyomrában, nem volna, aki egy csákányütéssel megháborítaná az álmukat és egy lapát szemet hozna napvilágra az éhező kulturának. Istók uccse muszáj volna azokat a lenézett, kérge tenyerű, piszkos zubbonyu bányamunkásokat megintálni, hogy méltóztassék a hatodfél percentet elfogadni, a föld alá bujni és dolgozni, mert úgy érzi az ember, hogy itt a világ vége.

Lám, lám! Mennyi minden nyugszik a munkásság vállain és mégis kutyába se veszik. A munkásság szervezkedésének óriási hatalma, úgy lehet, rövid idő alatt megtanítja a munkásság tisztelőt, úgy az ifjú Amerikát, mint az öreg Európát.

Es ami a kulturának a szén, a szén felhasználásában a bányamunkás, az a vasutnak a munkás. Ha ők leteszik a szerszámot, a vasut nem szalad. De amint a bányamunkások csak a szervezkedés révén érték el azt, hogy megremegtessék a trösztöket, hogy megmutassák, mily fontos tényezői ők a kulturának, úgy a vasuti munkásság is csak a szervezkedés révén éri el, hogy erejét és értékét elismertesse.

Nincs többé baleset.

Nem illik vagy tán nem is szabad nyilvánosan bírálgatni a legfelsőbb bíróság bölcsességének a megnyilvánulásait. Olyanok ezek, mint az isteni kinyilatkoztatások, mint a szentháromság titka, amit nem ért ugyan az ember, de hinni tartozik. Hát csak elmondjuk az esetet egy-két elmélkedő szó kíséretében.

Egyik vasuti műhely napibérése munka-

közben, amit természetesen parancsszóra teljesített és nem azért, hogy izmai erősítése szempontjából testedző gyakorlatokat végezzen, sérvet kapott. Olyan nehéz tárgyat kellett megemelnie, ami nyomorékká tette. Kellett, mert hiszen ha nem végezte volna ezt a munkát, nem kapta volna meg a napibért. Nyomorék lett, ez természetesen baleset. Éppen olyan baleset, mintha munka közben a karját vagy a lábát elveszti. Kártérítést kért, mert munkaképessége meggyöngült. Valószínű, hogy — mint hasznavehetetlen embert — el is küldték a szolgálatból.

Beperelte a vasutat. A vasut tagadott. Még azt is tagadta, hogy a sérvet munkaközben kapta volna, azt is, hogy ez akadályozná a munkában. (Pedig bizonyos, hogy el csapta.) A felperes tanukkal és szakértői szemlével akarta bizonyítani, hogy úgy van, ahogy ő mondja. A Kuriához került a dolog és az döntött, melyszerint felperes a feljánlott bizonyítás mellőzésével alaptalan keresetével elutasított.

Meg is indokolta, hogy miért? Azért, mert a munkaadó nem felelős azokért a balesetekért, melyek tulságos megerőltetésből származnak. A munkás maga tartozik ügyelni arra, hogy mit bír, mit nem bír. A munkaadó nem vigyázhat arra, hogy a munkás megszakad-e a napibéréért vagy nem szakad. A munkaadó nem parancsolta, hogy szakadjon meg. Szóval indok van elég arra, hogy a felperes nyomoréksága garas nélkül maradjon.

Teljes tisztelet a Kuria bölcsességének! Mi most nem erről, hanem a munkásbalesetekről beszélünk. Mondjuk, hogy munkaközben az övrendszabályok teljes beartása mellett is és saját vigyázatlanságán kívül megtörténik az, hogy X. Y. munkásnak a kezét vagy lábát levágja a kerék, a gép, a henger, a fűrészes vagy akármilyen. Hát van-e joga kártérítéshez? A fentiek alapján nincs. Menjen az utcasarokra koldulni, mert a munkaadó nem vigyázhatott rá, sőt azt se parancsolta, hogy vágassa le a kezét vagy a lábát. Hát miért vágatta?

Annak a szerencsétlen munkásnak se parancsolták, hogy szakadjon meg, mindössze azt mondták, hogy dolgozzék, hát minek szakadt meg?! Senki se akarja a kezét, lábát levágnia, senki se akar a munkában megszakadni, de mégis megtörténik ez az eset, aminek a neve baleset. Ilyesmiért pedig felelni szoktak. De most már ez is kimegy a divatból.

Hát munkástársak! Dolgozzatok, de meg ne szakadjatok és úgy vigyázzatok, hogy nincs többé baleset!

Muszká állapotok.

Muszká állapotnak azt az állapotot hívják, ami nem a legpompásabb. Sőt kutyá-állapotnak is nevezhető. Már pedig nincs mindig igazunk, mikor ezzel az elnevezéssel akarjuk valaminek a silányságát aposztrofálni, mert például muszká állapotok nem mindig Oroszországban fordulnak elő, hanem egyes dolgokban előjönnek azok a mi kulturországunkban is. A Mávnál is vannak olyan állapotok, amik még Muszkáországban se fordulnak elő és igazságtalanok volnánk, ha ezt muszká-állapotnak neveznénk.

Az orosz kereskedelmi miniszter szabályzatot készített a szolgálat időtartama és a pihenési idő tárgyában. No ez már nálunk is elkelne és tanulhatnánk a lenézett és ázsiai népek csufolt muszkáktól. Vessünk csak egy pillantást ebbe a szabályzatba. A lokomotív személyzet és a vonatszemélyzet szolgálati ideje minden 24 órában 12 óra lesz. Minden 10 órai megszakítás nélküli munka után legalább 10 órai pihenést javasol az orosz miniszter.

No tessék, ezek ugyan lepipálnak bennünket! Nálunk, a nem muszkáknál minden 18 órai szolgálat után 6 óra a pihenés. Még

ez is nagyon szép dolog volna, ha ez a pihenés csakugyan meg volna és nem csupán a papiroson szerepelne. Mert pl. a mozdonyfűtőknél hogyan telik el ez a hat órai pihenés?

Megérkezik az állomásra az eltöltött 18 órai szolgálat után. Kimerült, éhes, álmos. Jó is volna, ha mindjárt aludni mehetne. Egy órát eltölt ebből a hat órából azzal, hogy szemet és anyagot vesz. Marad öt óra. Ebből kettőt elrabol az, hogy az indulás előtt két órával már a mozdonyon kell lennie. Marad három. De még ez is jó volna, ha meg volna. Nagyobb fogalomnál a pihenésre alig marad egy óra.

Már most tessék elképzelni azt a munkást, aki 24 órában 1 órát pihent és a papiroson levő hat órai «pihenés» után ismét hozzáfoghat a 18 órás szolgálatához. Hogy a kimerültség, az álmoság, az elcsigázott ész és kéz mily rettenetes katasztrófáknak lehet az okozója, hogy a mi szolgálati szabályzatunk embertelenségét sok esetben a mások életével fizeteti meg, vagy a saját életével fizeti meg a szegény vasutas, azt minden józan eszű ember beláthatja.

Hogy a muszkáknál már belátták, azon nem csodálkozunk. Hogy nálunk még nem látták be, azon csodálkozunk és hogy nálunk vannak ilyen muszká állapotok, nem az oroszoknál, arról nem mi tehetünk. Egyébként nem volna szégyen Muszkáországból reformokat importálni.

A Mávnál elkelne az ilyesmi.

BELFÖLD.

A máv. fölöslegei. A m. kir. államvasutak igazgatósága március 16-án egymillió koronát szállított be pénztári fölöslegeiből a m. kir. központi állampénztárba. Az ez évi beszállítás egész összege tizenöt millió koronát tesz ki. Hát ez a 15 millió honnét került elő? A levegőből? Vagy a vasutasok munkájának gyümölcse ez a rengeteg pénz?

Hát az egyenlőség hol maradt? Huszonöt éven át használta ki a Máv. Halmi Sándor zágrábi főkalauz munkaerejét s e huszonöt évi fáradozás után néhány korona külön jutalékban és abban a «kitüntetés»-ben részesült, hogy Pulszky Garibaldi üzletvezető ur, a gyűlésbetöltő, kezét fogott vele. E rémségesen megható jelenetre ráadásul va csorát rendeztek neki — oh, nem az üzletvezetőség, hanem — a kollegái. A vacsorán a főfelügyelő főfelügyelete alatt egy sürgönyt szerkesztettek meg, amelyet Batthyányi grófnak küldöttek el, nehogy Halmi Sándornak megártson a nagy ünnepelés, ha a dicsőséget a zsirondisták elnökével meg nem osztja. A távirat így szól:

«Halmi Sándor érdemes évfordulója alkalmával egybegyűlt kartársak hálával és szeretettel gondolnak lelkes, nagynevű vezérére. A jókedv és az öröm hangjai közé az imádság áhitata vegyül: méltóságos elnök ur boldogságáért. Arra kérjük a hatalmas Eget, hogy önzetlen munkájára adja áldását, a hazának üdvéért és annak egy elfeledt társadalmi osztálynak javáért fáradozása hozza meg a rég óhajtott szabadságot, függetlenséget és a várva-várt sikert.

A zágrábi vasutasok».

Nem tudjuk, hogy honnét vette az a néhány mulató a megbízatást arra, hogy jókedvének és örömeinek hangjai közzé az összes zágrábi vasutasok nevében vegyítse a borszagu imádság áhitatát a méltóságos elnök ur boldogságáért? Ha valaki mulat és imádkozik egyszerre, imádkozzék éppen úgy csak a maga nevében, mint ahogy a maga nevében mulat. — A zsirondista nevelés egyébként is meglátszik a táviratszókon. A gróf urnak küldött táviratba frázis kellett, tehát emlegetik a szabadságot és függetlenséget, de a testvériség és egyenlőség helyett a «várva-várt siker»-t iktatták be szegénynek annak bizonyítékául, hogy a zsirondizmus még be- rugva is az egyenlőség megtagadása révén várja azt a bizonyos sikert.

KÜLFÖLD.

Elmélet és gyakorlat. A Süddeutsche Eisenbahner-Zeitung (Délmet Vasutas-Lap) nem rég egy cikkét közölte ezalatt a cím alatt, melynek egyes részletei a mi viszonyainkra is vonatkoznak. Többek közt a következőket írja:

«A XX. században, a gőz és villamosság korszakában, a vasuti hálózat kolosszális kiterjedést öltött magára a régi és új világ minden egyes kulturállamában, kiváltképpen pedig Európában és mindéneke előtt Németországban. A németországi vasutasok legnagyobb részben az állam rendelkezése alatt állanak és «ülön minisztérium van számukra föllállítva. Nagyön érdekes megfigyelni, hogy a német vasutasok vezérférfiai milyen körökből kerülnek ki. Egy csoport már eleve a szemünkbe ötlök s ez a jogászok csoportja. A magasabb vasuti hivatalnokok többsége, mint pl a kormánytanácsosok (Regierungsrath), a pénzügyi tanácsosok (Finanzrath), igazgatók stb. a *jogi pályáról* kerül ki. Pályafutásuk a helyetteseségnél (előadók) kezdődik, azután pénzügyi ü. ökséggel (Finanzassessor), pénzügyi tanácsossággal (Finanzrath) stb. folytatódik, míg végre a legnagyobb állással, a «miniszter»séggel végződik. De találunk másféle pályafutásra is, mint pl. Poroszországban Budd ur azelőtt *katonatiszt* volt és ennek a pályának minden lépcsőjét befutotta, a közönséges hadnagytól kezdve egészen a vezérőrnagyig. Ebből megtudjuk, hogy a jogászok azért kerülnek be a magasabb állásokba, hogy takarékos pénzügyi-politikát folytassanak, hasonlóképpen azt is észre vesszük, hogy még egy tiszt is, aki szolgálati idejének legnagyobb részét a vasuti ezredknél töltötte el, bekerülhet a magasabb vasuti hivatalokba, azonban némely kétségünket sehogy se tudjuk elfojtani, főleg aziránt, hogy a magasabb pozíciókban némi kivétellel szinte *egyetlenegy «gyakorlati» emberünk sincs*, azaz olyan, aki a ranglétra legalsó feléről került volna föl.

Erre majd azt az ellenvetést fogják hangoztatni, hogy az építési felügyelő urak talán mégis csak alulról kezdtek a szolgálataikat. Mihelyt elvégezték az műegyetemet és lerakták a vizsgájukat, máris állami építkezési vezető (Regierungsbauführer) lesz belőlük s mint ilyeneknek, máris előkelő állásuk van. Valójában ezek az urak sohase dolgoztak egy szemernyit sem. A műhelyekben is ugyanezzel a jelenséggel találkozunk. Tőlük ugyan nem lehet tagadni némi praktikus munkát, hiszen még a tantervük is megköveteli, hogy egy fél, sőt egy teljes évig gépműhelyekben töltsék el tanulási idejüket. De mi bizony azt valljuk, hogy *egy ezrendei tanulási idő nagyon kevés arra, hogy a vasuti üzemnek sokféle műhelymunkáját tényleg «praktikusan» át tudják látni.* És most térjünk át a földolagra. A vasuti vezető-hivatalnokok azáltal, hogy tanulási idejük alatt oly kevés időt fordítottak a «gyakorlati» munkára, elveszítették az alacsonyabb vasutasokkal való együttérzésüket is, sohasem törődnek az alacsonyabb rangú vasutasok törekvéseivel és gondolkozásmódjával, egész tevékenységük egy magasabb «társadalmi» állás lehető leggyorsabb elérésére való törekvésben nyilvánul s ezek közt a mostoha viszonyok közt Németország valamennyi alacsonyabb rangú vasutasa többé-kevésbé szenved a nyomorúságainak terhe alatt».

Ha még németországi kollegáink is így panaszkodnak, mit szóljunk mi?!

A németalföldi vasutasok szervezkedése. A németalföldi vasuti- és közuti-személyzet szövetségének újlag való megerősödésére vall az a rendkívüli kongresszus, melyet február 25-én Zutghenben tartott ez a szervezet, melyről az 1903. évi generálsztrájk levetése után már azt hitték, hogy csaknem teljesen megsemmisült. A kongressz-

szuson tíz helyi csoport volt képviselve s azonkívül még igen sok vendég jelent meg rajta, mintegy az «államvasut» irodai alkalmazottai szövetségének küldöttjeiként. Az elnöklő Qudegest megnyitóbeszédében megemlékezett arról a tényről, hogy a parlament csaknem egy teljes hétig foglalkozott a vasuti személyzet sérelmeivel, ami már magában véve is örvendeztető jelét adja a szervezet előrehaladásának. «Ha meggondoljuk, hogy mi mindent tudott a mi szövetségünk az 1903-iki események óta mindennemű üldözések és viszontagságok ellenére is keresztülvinni és hogy mindennek dacára is 1300 aktív taggal rendelkezünk újra, akkor kénytelenek leszünk elismerni, hogy *a proletárságban hatalmas erők szunnyadoznak, melyek meg nem semmisíthetők s melyek minden egyes választás után annál közvetlenebbül nyilvánulnak.*»

A kongresszuson többek közt elhatározták, hogy ellenállási pénztárt alapítanak és annak megfelelően emelik a járulékokat.

A hollandi liberálisok szöszegése. Mikor a németalföldi vasutas-személyzet 1903-ban 24 órára beszüntette a munkát, a klerikális Kuyper kormánya közbelépett és nem indítványozott sem többet, sem kevesebbet, mint azt, hogy ettől a munkás-kategóriától el kell venni a sztrájk-jogot. Ez annál alávalóbb dolog volt, mert a kormányok mindig arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a vasutársaságok és személyzetük viszonyával egyáltalán nem foglalkoznak. Ameddig a közbelépés a vasutasok javára szolgált volna, addig ez volt a kormány álláspontja, mihelyt azonban a vállalkozók szorult helyzetbe jutottak, tüstént közbelépett, hogy a munkások kezéből kicsavarja a fegyvert.

Mihelyt nyilvánosságra kerültek a törvényjavaslatok, melyek máig is «fegyház törvények» néven ismeretesek a munkások körében, a liberális körök is felszólaltak ellene és Troelstra szocialista képviselőnek indítvány: hogy ejtsék meg előbb a javasolt vizsgálatot és csak azután tárgyalják a fegyház-törvényeket, a hollandi képviselőházban a szociáldemokrata szavazatokon kívül az összes liberális szavazatokat is elnyerte.

De ez az ellenzéki hangulat nem tartott sokáig. A vállalkozó- s a kereskedő-körök persze a fegyház-törvény pártján álltak és az ilyen elemekkel szemben a liberálisok rendszerint beadják a derekukat.

A kormány, mely a munkások ellen szívesen felhasználta volna a liberálisok segítségét, azt ígérgette a törvényes eljárásra és a munkások helyzetére vonatkozólag, hogy a törvények elfogadása után vizsgálatot indít és aztán az esetlegesen konstatált visszaéléseket megtorolja. De előbb a «rend»-nek helyre kell állnia! (Tisza is így beszélt nálunk.) Ezzel a lépesvesszővel sikerült is a kormánynak valamennyi liberálisnak szavazatát elfognia.

Ennek már három éve és a klerikális urak helyett azóta a liberálisok foglalták el a bársonyszékben, amit jórészt annak köszönhetnek, hogy a szervezett munkásság, ölháborodva a fegyháztörvények miatt, a választásoknál mint egy ember leszávozott a klerikálisok ellen, anélkül, hogy sokat törődnek vele, hogy ki a klerikálisok ellenfele.

És mi történik most? Az előző kormány ígéreteiből semmit sem teljesítettek. Vizsgálat ugyan volt, szörnyű visszaélések derültek ki, azonban a kormány most hirtelen újra tehetetlenné vált.

A munkásosztály képviselői nemrég szavazták a képviselőházban az uralmon levők szöszegését és a jobb- és baloldali urai egy több, mint kétnapos vita folyamán kénytelenek voltak igazi arcukat bemutatni.

A liberálisok vezére, Goemann Borgesius, szóról szóra a következőket mondta: «Senki se mondhatja, hogy a vasutasok munkaviszonyai jelenleg valami jól állanak. Mindenki tagadja, hogy az 1903-iki ígéretek teljesedésbe mentek volna, nemcsak a szocialisták, hanem a jobboldal szónokai is.» Erre a szocialista Troelstra felszólította a kormányt és a liberálisokat, hogy a fegyház-törvényeket töröljék el. A miniszter persze nem mondott igent, de nem azért, mert talán jónak tartotta volna a törvényes intézkedéseket, hanem mert «az ország igazgatásában állandóságnak kell lenni és egy kormány nem törülheti el azokat a törvényeket, melyeket egy másik hozott, ha a viszonyok még nem változtak!» Tehát

az 1903-iki ígéretek teljesítésével még mindig nincs semmi.

Szimplán otromba szöszegéssel van tehát dolgunk, melyet az 1903-ban hatalmon levők követtek el a munkásokkal szemben és amelyet a jelenleg hatalmon levők nem akarnak jóvá tenni. Így hát itt is magukon kell a munkásoknak segíteniök. A vasutas szervezet erőteljes agitáció útján, melybe a dolgok illetően állapota miatt kezdtek fog hozzá, hogy újra megerősödjék és megizmosodjék, míg a klerikális szervezetek, melyekbe az 1903-iki általános sztrájk után hajszolták be az elcsüggedt embereket, nincsenek olyan helyzetben, hogy egy fél tucat vezetőségi tagot találjanak, akik tovább kibírják a klerikális kosztot egy pár hónapnál. Orgánumaik, melyeket alapítottak, valamennyien pusztulófélben vannak.

Mire való a betegsegélyző-pénztár.

Egy vidéki munkástársunk felesége elmebajban megbetegedett. A férje a máv. orvos utasítására kórházba szállította, mindazonáltal megtörtént, hogy a felmerült 295.75 K kórházi gyógydíj megfizetésére a munkás köteleztetett.

Mint hogy a máv. betegsegélyző-pénztári alapszabályok értelmében a családtagok gyógykezelési költségét is a pénztár tartozik viselni, érthetetlen előttünk, miként történhetett meg, hogy a betegsegélyző-pénztár a fizetési kötelezettség alól kitér s a szegény munkásember keserves keresetét terheli meg ily horribilis összeggel.

Annál vérlázítóbb ez eset, mert a munkások nemcsak keresetüknek 2 százalékát fizetik betegsegélyezési járulékul, hanem fizetnek külön 5 százalékos országos betegápolási adót is s ime mégis az történik, hogy előforduló baj esetén a kettős megadóztatás dacára a kórházi ápolási költségeket mégis csak a szegény munkásnak kell megfizetni. Orvoslást pedig hiába keres, mert a máv. betegsegélyző-pénztárának bürokratikus szervezete mellett nincs rá eset, hogy valamely tag sérelme megfelelő elintéztést nyerhessen. E munkástársunk is, nem ismervén a jogorvoslat törvényes utait, kérelemmel akart a betegsegélyző-pénztár igazgatóságához fordulni, azonban főnöke úgy e kérelem támogatását, mint annak hivatalos uton való beterjesztését megtagadta s így a hatósági zaklatást elkerülendő, a miniszterhez volt kénytelen fordulni, hogy a törvénytelenül és jogosulatlanul reá háritott majdnem 300 K-nyi költséget szerény keresetéből apró részletekben törleszthesse.

A nyilvános betegápolás költségeinek fedezéséről szóló 1898. évi XXI. t.-c. 9. §-a értelmében az államkincstár fizeti az elmebeteggyógyintézetekben kezelt szegény elmebeteg ápolási és szállítási költségét, amennyiben ezeknek fizetéképes hozzátartozói nincsenek. E rendelkezés folytán a betegsegélyző-pénztárak az elmebeteg ápolási költségeinek fizetését rendszerint megtagadják, ha a fizetést az államkincstár követeli közvetlenül a pénztáraktól. De e rendelkezés csak az államkincstárral szemben védi meg a betegsegélyző-pénztárakat s nem lehet jogcímül felhasználni arra, hogy ezen az alapon a pénztár a tagokkal szemben tartozó kötelezettségeinek teljesítése alól kitérjen. Elvégre kibavót vagy paragrafust találni, s amivel egy járatlan pénztári tag igényeit el lehet ütni, mindig lehet. Ám a betegsegélyző-pénztárnak nem az a hivatása, hogy ily kibavók keresésében merítse ki egész működését, sőt ellenkezőleg minden egyes alkalommal keresnie kell a módokat, hogy tagjainak a betegsegélyző pénztár hatáskörébe tartozó bajjaiban segítségére lehessen s hogy a segítséggel ne késlekedjék.

A vidéki közigazgatási hatóságok szivtelensége és erőszakossága eléggé ismeretes s így nem csodáljuk, hogy a napszámból és kétéke munkájából élő munkásembert sem tekintik szegénynek és fizetéképtelennek.

Ámde a betegsegélyző-pénztárnak kell ily esetekben közbelépni s a tagot a közigazgatás tulkapásai ellen megvédeni. Ha pedig ez eredménytelen maradna, a pénztárnak kell a tagot terhelő ápolási költségeket elvállalnia. Ez az eljárás divik mindazon betegsegélyző-pénztáraknál, amelyek a munkások vezetése alatt állanak és ezt a szellemet kell bevinni a MÁV. betegsegélyző pénztárba is, mert különben a tagok és alkalmazottak mindig annak a veszélynek lesznek kitéve, hogy a betegsegélyző-pénztár a fizetendő járulékok dacára, baj esetén minden támasz és segítség nélkül maradnak.

Szabályrendeletek.

A szabályrendeletek alkotják azt a tengelyt, amelyen a vasuti forgalom tényleges lebonyolítása forog. Nincs egyetlen lépése sem a vasutasnak, amely bizonyos szabályrendeleteknek betartásához nincs kötve. Ez mind nagyon helyes és szép dolog lenne, ha eme szabályrendeleteket úgy alkották volna, hogy azokban az életbiztonsági szempontot tartanák szem előtt. A szabályrendeletek azonban úgy vannak szerkesztve, hogy azokat az életbiztonság szempontjából végrehajtani nem lehet és pedig azért, mert ha a vasuti szabályrendeleteket a végrehajtó szolgálatnál alkalmazott személyzet betartaná, akkor a vasuti forgalom lebonyolítása csak részben volna lehetséges.

A vasuti szabályrendeletek betartása a forgalom lebonyolításának a fenakadását eredményezné.

Külföldön a szervezett vasutasok már igénybe vették követeléseik teljesítéséért a vasutasoknak ezen megbecsülhetetlen fegyverét: a szabályrendeletek pontos betartását. Honnan van tehát mégis az, hogy a vasutak igazgatóságai úgy nálunk, mint külföldön is mereven ragaszkodnak az ősi és be nem tartható szabályrendeletekhez?

A dolog igen egyszerű. A vasuti igazgatóságoknak kell egy köpeny, amelylyel takarózhatnak balesetek alkalmával. A vasutnál nincs az a nap, hogy halálos vagy nagyobb sérülés ne történne.

Az évi statisztika nagyon szomorú képet nyújt arról, hogy a szegény vasutas oda áldozza az állam legnagyobb molochjának, a vasutnak nem csak a munkarejét, hanem az életét is. Azért a sok kiömlő vérért, azért a sok keryér nélkül maradt özvegyért és árva gyermekért csak felelősnek kell lenni még a mai társadalmi rendszer mellett is valakinek. Ki legyen tehát a felelős? Talán csak nem a címekben és rangokban szűkölködő igazgató urak? A világért sem. A jól kipárnázott fogadó termekbe nem hallatszik be a századra menő sebesültek jajgatásai! A százakra menő halottakért se ült még egyetlen méltóságos vagy nagyságos igazgató se a vádlottak padján.

Van ez esetben egy kényelmes kibuvó, amelynek segítségével a vasut igazgatóságoknak igen könnyen ki lehet mászni úgy az anyagi, mint az erkölcsi felelősség alól, — ez a kibuvó a sériált részről a szabályrendeletnek be nem tartása.

A vasuti és hajózási főfelügyelőségénél, az igazgatóságnál és az üzletvezetéséknél egész sereg baleset-vizsgáló működik, kiknek egyedüli feladata csak az, hogy baleset alkalmával minden oldalról kutassa azt, hogy a szabályrendeletet betartották-e? Ha bepillantást nyerhetnének ezen baleset-vizsgáló urak aktába, arra a szomorú meggyőződésre juthatnánk, hogy a kimerültség mellett egyik oka a baleseteknek: a szabályrendeleteknek be nem tartása. Tehet arról a szegény vasutas, hogy az isteni bölcsességgel ellátott urak olyan szabályrendeletet alkottak, amelyek a türelmes papiroson ugyan szépen hangzanak, de a gyakorlati életben nem érvényesülnek? Sőt ami több, egyenesen a legtöbb esetben a szolgálati főnökök

maguk rendelik el a szabályellenes szolgálatot a forgalom gyorsabb és akadálytalanabb lebonyolítás végett. A szegény vasutas pedig végzi azt, hogy minél előbb végére érjen a reá háramló sok kötelességnek.

A «MÁV.» leglényegesebb szabályrendelete, az u. n. 234. számú utasítás, amely az övrendszabályokat tartalmazza a vasuti forgalom végrehajtásánál. Ezen szabályrendelet, amelynek minden egyes pontja «nem szabad» szóval kezdődik, egyenesen betarthatatlan.

Nem lehet betartani még pedig azért, mert ha be akarnák tartani, akkor a mai személyzetnek legalább ötszöröse kellene és a pályaudvari területnek legalább háromszoros nagynak kellene lenni. Például ezen szabályrendelet egyik pontja azt mondja, hogy nem szabad tölteni járművekkel sem éjjel, sem nappal tolatni anélkül, hogy kézi jelző eszközökkel kellőleg felszerelt egyén ne menjen a tolt járművek előtt. Nincs az a nagyobb állomás, ahol ez a tolatási szolgálat naponta számtalanszor elé ne fordulna, de egyben nincs is az a gyorslábú kocistoló, aki a tolató mozdony sebességéhez mérten tudna a járművek előtt haladni. Ez azonban nem baj, csak abban az esetben, ha ebből kifolyólag baleset történik. Akkor a tolatási személyzet mentségére nem szolgál a forgalom gyorsasága, se a ténylegesen végbemenő szolgálat, hanem csak azt az egyet ismerik el, hogy a szabályrendeletet nem tartották be.

Van ezen szabályrendeletnek még több olyan pontja, amelynek betartása esetén a vonatforgalom lebonyolítása csak csigalassúsággal történhetne.

Ez azonban nem lényeges, hanem az már lényeges, hogy a vasutak alkalmazottait egyenesen olyan cselekményektől tiltják el, amik nélkül teljes lehetetlenség a forgalom tényleges lebonyolítása. Ezen hirdeti «nem szabad» utasítás pl. azt mondja, hogy nem szabad kocsikat ki vagy bekapcsolni, mielőtt a járművek meg nem álltak, pedig ez éppen ellenkezőleg lehetséges. A legfelsőbb bíróság, a Kuria is kimondta egy baleset alkalmával szakértői vélemény alapján hogy a kocsikat összekapcsolni csak akkor lehet, ha a járművek mozgásban vannak. Azért azonban áll rendetlenül az utasítás ezen pontja éppen úgy, mint a többi, habár ez nem a végrehajtó személyzet védelmére, hanem a vasuti igazgatóságoknak erkölcsi és anyagi felelősségének takargatására van.

Ma, midőn a fejlődő technika vívmányai a forgalmi eszközöknél különösen érvényesülnek, az emberi gyorsaság azonban nem haladhat vele, kétszeres szükség volna oly intézkedésekre, amelyek valódi munkás védelmi intézkedések volnának. Éppen ezért ne felejtsük meg a se nem látó, se nem halló igazgató urak, hogy a mai övrendszabályzat kétélű fegyver. Egyik éle oda irányul, hogy megvédje az igazgató urak egyéni felelősségét, a másik éle azonban oda is irányulhat, hogy a szervezett vasutasok a jogaikat kivívassák vele. Nálunk, ahol minden csepnyi tért erős küzdelemmel kell elfoglalnunk, erős fegyver lehet még a kezünkben minden szabályrendeletnek és utasításnak pontos betartása. Mi, vasutasok gondolkozzunk ezen és szervezkedjünk!

Szervezeti ügyek.

A szervezkedés diadalutja.

A vasuti munkásság szervezkedésének mozgalmá napról-napra nagyobb tért hódít. Napról-napra növekedik az a tábor, melynek küzdelme a legszebb győzelemmel kecsegtet. Az a lelkesedés, melyet a mozgalom erősödése gyújt, megedzi erőnket és az előttünk álló feladatok megoldására képessé

tesz. A szervezett munkásság lobogója alá gyülekező vasutas testvérek átérzik e feladatok megoldásának óriási jelentőségét és fáradságot nem ismerő buzgalommal agítálnak a tábor megerősödésén.

Kolozsvárott a szertári munkások hatalmas gyűjtéssel vitték előbbre a szervezkedés ügyét. Fiumében vasutas munkástársaink gyűlése, melyről a tudósítást jövő számunkban közöljük, méltó bizonyosága annak, hogy az ottani szervezkedés utjába gördített akadályok, az apró zsarnokok basáskodásai sikeresen legyőzettek. Sátoraljaújhelyen a szervezkedés hatalmas lépéssel haladt előre. Ottani munkástársaink nagy eredményt értek el a szervezkedés körül. A szövetségnek 400 tagot szereztek és a Magyar Vasutas előfizetőinek a számát 300-ra emelték fel.

Ezek az eredmények bátorítsanak bennünket a további küzdelemre. Előre munkástársak! A szervezetség hatalma jövőnk biztosításának a záloga!

Értesítés! Szervezetünk tagjait értesítjük hogy a raktár-, szertár- és állomási munkások emlékirata, továbbá Szövetségünk célját fejtegető röpirat és alapszabálytervezet megjelent nyomtatásban és kívánatra bárhova küldünk megfelelő mennyiségben.

Kérelem. Felkérjük az összes bizalmiférfiakat, hogy a Szövetségtaggyűjtő és alapra, kiadott gyűjtőiveket haladéktalanul küldjék be a kiadóhivatalnak.

Üdvözlettel a

Vasuti munkások
orsz. szerv. bizottsága.

Köszönetnyilvánítás. Alulírott hálás köszönetemet fejezem ki mindazon munkástársaimnak, kik a hónapokig tartó súlyos betegségemet áldozatkészségükkel enyhítették. A 46 korona adakozást ez uton köszönettel nyugtázom.

Szarka István,
előfizető
k. p. u. műszaki
kocsitisztító.

LEVELEZÉS:

Szolnok. A szolnoki műhelyben még a szervezett munkások között is akad olyan, kivel kénytelenek vagyunk a helyen foglalkozni. Ugyanis a IV. osztályban van egy Németh János névre hallgató esztergályos, kit ez uton figyelmeztetünk, hogy javuljon meg, mert oly dolgokat követ el, amik azt bizonyítják, hogy nem a műhelyben volna az ő helye, hanem a kapun kívül. Ugyanis Németh munkástársunk a vasuti munkásgyűlés előtt művezetőjéhez bement és előtte a többi társait lealacsonyítva, megrágalmazta. Azt a kijelentést tette, hogy a gyűlésen nem fog résztvenni, miután azt az ő intelligenciája nem engedi, hogy ilyen esztergályosokkal egy helyiségben tanácskozzék. Miután ő «művezető-jelölt» és már évek óta kilincsel a MÁV. igazgatóságánál és már a miniszternél is járt, hogy kinevezését kieroszakolja, de kudarcot vallott, ezt az utat választotta a kapaszkodásra. Munkástársai kérdésére, hogy a gyűlésen résztvesz-e, azt mondta, hogy művezetője őt lebeszélte erről. Így tehát az árulása kétszeres. A művezetőt a munkások előtt és viszont a munkásokat a művezető előtt akarja befekíteni.

Mikor ezen ténykedése nyilvánvaló lett, összes munkástársai elfordultak tőle és ő a helyett, hogy bocsánatot kérne tőlük, boszúból eret akar vágni rajtuk és minden idejét annak szenteli, hogy a munkaárakat, melyek már úgy is elég silányak, még jobban elrontsa, miután a munkát halomszámra megszerabolja s 165—170 százalékot ad be már

hónapok óta, mit csakis a többiek bánnak meg. Azt mondja Németh János, hogy ő született esztergályos, pedig a dolog nem úgy áll, mert 18 év óta, egyszeri megszakítással mindig a Máv-nál dolgozik. Dolgozott ugyan egy hónapig Pesten is, de mert született esztergályos, nem használhatták és így ismét hazajött Szolnokra a vasúthoz. Ő most abban sántikál, hogy elhelyezteti magát más műhelybe és nem áttolja művezetőjét, ki mindenki szemben igazságos, megrágalmazni. Ezt azért közöljük, hogy minden munkás tudja meg, hogy ha bármely műhelybe kerülne is, kicsoda Németh János.

Figyelmeztetjük, javuljon meg és bosszúját kérjék tegye jóvá tettét, mert nagy családja van és az összes munkások sajnálnák, ha az ő viselkedése miatt más módhoz kellene nyulni és azt a családja bánná meg. Tehát Németh János ur, javulást kívánunk önnek!

B.-Csaba. (Fűtőházi munkások helyzete.) A megszokott kép ez is: alacsony bér és durva bánásmód. Ami azonban Békés-Csaban történik, az mégis sok. Van itt egy Huszerl József névre hallgató fűtőházvezető, aki az alárendelt alkalmazottakkal szemben magát korlátlan urnak ismeri. Ha valamelyik munkástársunk hozzá fordul, ő kigyelme rendesen azzal tagadja meg a kérését, hogy ez az én belügyem s hogy miért tagadom meg, azt nem indokolom. Nem tudjuk, milyen belügyei vannak még a fűtőházvezető urnak, de ha a munkásokkal való gorombáskodás szintén belügyei közé tartozik, akkor a visszagorombáskodások szintén lehetnek belügyei munkástársainknak. Azt hiszszük, hogy a viszonyosság kedvéért a fűtőházvezető urnak sincs semmi köze a munkások belügyeihez, még akkor sem, ha belügyi indokból a vasút által fizetett munkásokkal vizet akar hordatni a lakására. Jól teszi tehát a fűtőházi vezető belügyér, ha abból a kanasztónusból valamit enged, mert közel lehet az az idő, hogy majd lesznek neki külügyei is.

A pályaoőr sorsa. Panaszos levelet kaptunk egy temesmegyei pályaoőr-kartársunktól. Nem is csoda, mert a legfelületesebb embernek is szembeötlő az a nyomoruságos helyzet, az a rendszert nélkülöző elbánás, amiben pályaoőr-kartársainkat részesítik. Ha a legrosszabbul fizetett pályaoőrnek van esetleg egy kis természetbeni járandósága, azt nemcsak a pályafelügyelő, hanem az elég tisztességesen fizetett osztálymérnök urak is megcsipkedik. De ha mindennek van határa, ideje volna, hogy ezen urak hatalmának is határa legyen. Nem elég, hogy jogosulatlanul élveznek nagy fizetés mellett természetbeni járandóságot, de még kiadták rendeletben, hogy ha a pályaoőrnek van természetbeni élvezménye, azt szolgálati időben munkálni nem szabad. Most pedig fennáll a helyzet, hogy jobb volna, ha nem is volna természetbeni járandóság, mert ha szolgálati időben nem tudunk magunknak hébe-korba egy kis szabad időt elszakítani, akkor szabadnapunkban nem lehet, mert a hosszú szolgálati idő után oly kevés a pihenés, hogy ha nem pihenésnek szenteljük ezt a kis időt, újbóli szolgálatiételre kimerülten nem mehetünk.

Ilyen nagylelkűek az osztálymérnök urak, mikor arról van szó, hogy valamely módon segítsünk helyzetünkön, de azt nem tekintik, hogy gyenge feleségünknek kell a nehéz sorompót leereszteni, amiből inár akárhány kartársaink felesége nagy betegséget szerzett magának. De hiszen a mai rendszer szerint nemcsak a pályaoőrt, hanem családtagjait sem nézik egyébnek, mint rabszolgának. Szegény zsenge gyermekeiknek a zord időjárásor utcán kell csavarogni, mikor kijönnek az iskolából, mert az iskolaidő és a vonatindulás közt nagy időkülönbség van és az iskolában nem tük meg. Pályaoőkartársaink, kik elszigetelve élnek embertől, tár-

sadalomtól egyaránt, akikre a nyomoruság átka nehezedik, a szervezkedés erejével kell, hogy barlangokban lakó emberekéhez hasonló életmódjuktól magukat felszabadítsák.

Munkástestvérek!

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének szervező-bizottsága csütörtökön Vörös László kereskedelmi minis.ter urtól úgy értesült, hogy szövetségünk alapszabályainak jóváhagyása befejezett tény és kézbesítése csak órák kérdése.

Amidőn ezt örömmel hozzuk tisztelt munkástestvéreink tudomására, felkérjük őket, hogy ezentul is teljes erővel és buzgalommal dolgozzanak a mi becsületes Szövetségünk erősítésén és a tagok gyűjtésén.

Egyben értesítjük munkástestvéreinket, hogy miután közvetlenül a Szövetség megalakulása előtt állunk és az előkészítés munkálatai már befejezést nyertek, az a röpirat, amely csak az előkészítésre vonatkozott, tárgyalanná vált és legközelebb a szentesített alapszabályokkal együtt a megalakításra vonatkozó újabb röpiratokat fogunk minden szolgálati helyre küldeni. Főlk munkástársak az új munkára, újabb győzelmekre! Egyetértésben rejlik az erő!

Testvéri üdvözlettel a

VASUTI MUNKÁSOK
ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK
SZERV. BIZOTTSÁGA.

KONZUM-ÜGYEK.

Mikor lesz a közgyűlés.

A Konzum közgyűlése vasárnap, április 22-én délután 3 órakor lesz a Máv-gépgyár éttermében (X., Kőbányai-ut). Napirendje: 1. Az igazgatóság jelentése. 2. A felügyelő-bizottság jelentése. 3. A nyereség és a fölmentvény iránti határozat. 4. Az 1906. évi költségelirányzat megállapítása. 5. Az alapszabályok módosítását célzó indítványok tárgyalása. 6. Tizenegy igazgatósági tagnak és a felügyelő-bizottságnak a megválasztása.

A közgyűlésre vonatkozó utbaigazításokat legközelebbi lapszámainkban fogjuk megadni.

Hol van a többség.

A zsebrák-párt azzal házal és azt hazudja, hogy a szervezetünk által választott tagok vannak többségben az igazgatóságban. Ez szemszedetett hazugság és átlátszó kortesfogás. A mult közgyűlésen a mi listánk győzött és nyolc munkást választottak be az igazgatóságba. A nyolc közül az egyik, Kellner István megszűnt időközben Konzum tag lenni, úgy hogy ezidőszertint csupán hét tagunk van husz között (négy igazgatósági tag a 24 közül leköszönt.)

Nyilvánvaló tehát, hogy kisebbségben vagyunk és éppen azért küzd most minden becsületes és jóra való Konzumtag, hogy többségbe jussunk és átalakíthassuk tisztességes irányba a mi szövetkezetünket.

Még nem vagyunk többségben, tisztelt zsebrák-lovagok, de velünk van a tagok óriási többsége és a legközelebbi közgyűlés után a vezetőségben is többségben leszünk. Azután jön a tisztogatás nagy munkája!

Konzumtagok vigyázatok!

A közgyűlésen való részvételre csak igazolványok jogosítanak fel, amelyeket április 4-ike óta ad ki a szövetkezet irodája (VII, Izabella-utca 50. sz., I. emelet).

Minden tag vegye ki az igazolványát. Sürgősen ajánljuk, hogy az általunk küldött ivenk irásban kérjük többen egyszerre az igazolványokat. Ilyen ivenk kizárólag csak a mi bizalmiférfaiknál vannak, csak azokat írják alá tagtársaink. Minden más ivenk el kell lépni, mert az az ólálkodó zsebrák-pártiaktól ered.

Óva intjük tagtársainkat, hogy Turtsányiék fufangjának föl ne üljenek és ki ne szolgáltassák nekik az igazolványokat.

A meghatalmazás.

A közgyűlésen mindenkinek annyi a szavazata, ahány részjegye van, de 20-nál több szavazata senkinek sem lehet. Ha valamely tag személyesen nem vehet részt a közgyűlésen, mással képviseltheti magát.

Azokat a tagokat, akik nem mehetnek a közgyűlésre, fölszólítjuk, hogy küldjék be az igazolványokat a Magyar Vasutas Szervezettségébe (VII., Csömöri-ut 28. sz.) vagy adják át a bizalmiférfaiknak. Előzőleg azonban írják alá az igazolvány hátlapján a nevüket!

Egyetlen egy szavazatnak sem szabad kárba veszni vagy ellenségeink kezébe jutni!

INNEN-ONNAN.

† A vasuti alkalmazottak hallásáról. Egy nemrégiben tartott orvosi gyűlésen nagyon helyesen felmerült a kérdés, hogy a különféle hivatalt és állásokat betöltő egyéneket nem veszik elég lelkiismeretes orvosi vizsgálat alá. Néha pedig, amikor nemcsak az illető egyén, hanem százak és ezrek biztonságáról van szó, ez a dolog rendkívül fontos lehet. Így jó ideig nem voltak arra tekintettel, hogy vajjon a vonatvezető tisztában van-e a színekkal és csak újabb időben vizsgálják őket ez irányban. Csaknem ilyen fontos volna a vasuti alkalmazottakat időről-időre lelkiismeretes vizsgálatnak alávetni, hogy adjon a hallásuk kifogástalan-e, mert éppen a vasuti szolgálat nagyon gyöngíti a hallást és az öregebb embereket éppen ez az érzékük hagyja először cserben. Pedig egy kelő pillanatban nem hallott jelzés ezer ember életét veszélyeztetheti és mindig nagyon jó dolog, ha ennyire fontos kérdésekben a legkisebb mulasztás sem történik. — Mindez szép és igaz, de ennél nem kevésbé fontos a vasuti szolgálatban hallását vesztett s e miatt elbocsátott vasutas kártérítésének, illetve nyugdíjának ügye is.

Kiadóhivatali üzenet.

A lap alapra felülfizettek: K. B. 80 f. — Aradról a következő előfizetők befizetéseit nyugtázzuk: Szappanos Mihály, Dán Tamás, Puskás János, Süli Ferenc, Földvári Ferenc, Szabó János, Kiss József, Virágos Gergely, Klopusch Mihály, Süket Antal, Kohn Fülöp 80—80 fillér. Összesen 880 korona.

Vidéki lapkezelők figyelmébe. Tekintettel arra, hogy az előfizetési blokkok beküldésénél munkástársaink nem ismerve a postai szabályokat, vagy kevés, vagy sokkal több értékű bélyeget ragasztanak fel, erre nézve a következő utbaigazítást adjuk:

1 db blokkra	3 fillér
1-től 3-ig	5 »
3-től 5-ig	10 »
5-től 10-ig	20 »

ragasztandó fel. A borítékra rárandó «nyomatvány», leragasztani nem szabad, csak átkötni s árgával.

Mindenkinek. Felkérjük azon munkástársainkat, kik szervezetünkkel levelezésben állnak, jövőben az általuk beküldött levelekben a kiadóhivatal és szerkesztőség részére ne egy lapra írják közlendőjüket, hanem mindegyik részére külön-külön. A két dolgot azért természetesen egy borítékba tehetik. Ismételve figyelmeztetjük vidéki bizalmiférfaikat, hogy a szervező-bizottság címén érkező küldeményeket a posta nem kézbesíti, tehát csakis a kiadóhivatal címén küldjenek mindennemű küldeményeket.

Hátralékos előfizetőinket felkérjük az előfizetés rendezésére, mert a jövő hóban beszüntetjük a lapküldést

Felelős szerkesztő: Farkas Izor.

Laptulajdonos: A magyar vasutas-szervezet.

Braucz Döme könyvnyomdája Budapest, VII., Amazon-u. 6-8

Első leánykiházasítási egylet, mint szövetkezet (Budapest, VI., Teréz-körut 40-42. sz.). Folyó év március havában 1.513.700 K értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1.311.900 K értékű új biztosítási kötvény állítottott ki. — Biztosított összegek fejében 117.134.71 K-t fizetett ki. — 1906 január hó 1-től március hó 31-ig bezárólag 4.139.300 K értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 3.598.300 K értékű új biztosítási kötvény állítottott ki. — Biztosított összegek fejében a folyó évben 240.862.71 K s az intézet fennállása óta 10.406.767.01 K fizetett ki.